

Megjelen:
Hetenként vasárnap

Előfizetési ára:
helyben házhozhozva
vidékre postánküldve

Egész évre . . . 4 frt.
Félévre . . . 2 „
Negyedévre . . . 1 „
Egyes szám ára 8 kr

Hirdetések árszabály
szerint közöltnék.

SZOBOSZLÓ ÉS VIDÉKE

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztői iroda
Nap-utca 42. sz. hó
a lap szellemi részét
illetőleg értekezhetni
lehet.

Kéziratok nem adnak
vissza.

Kiadónál:
Nap-utca 42. sz. hó
a hirdetések és előfize-
tések küldendők.

Nyilttári közlemények
soronként 15 kr.

A gazdák érdekeiről.

Ha a mai különböző érdek köröknek működését közelebbről vizsgáljuk, — első tekintetbe kell látnunk azt, — hogy mindazok az érdek-körök, a melyek társulás folytán, mint társaságok, szövetkezetek, vagy mint egyesületek szerepelnek, — sokkal többet képesek kivinni, mint azok az érdek körök, ahol az erő szétforgácsolva van, és a mely csupán egyesek tevékenysége által áll fenn.

Legújabb időben Magyarországon a gazdasági élet terén is találkozunk már ilyen egyesületekkel, társaságokkal, és szövetkezetekkel, és pedig nem csak a nagyobb, — hanem a kisebb városokban is, a minek oka abban rejlik, hogy a vidék kezdi belátni azt, — hogy a tőlük messze levő és érdekeikért nem nagyon buzgó központi egyesületek, — és szövetkezetek nem tesznek meg annyit érdekekben mint a mennyit kellene.

Nem szándékom ezuttal reá mutatni ezekre az egyesületekre, — csupán mint tényként akarom felemlíteni.

A kormány is átlátván a szövetkezetekben rejlő erőt, — törvény javaslatot nyújtott be ez évben a gazdasági szövetkezetekről, a melyet a törvényhozás már el is fogadott. Mind addig, míg eme törvény érvénybe nem lép, nem is szólhatok arról, hogy ez mennyiben fogja kielégíteni a hozzá kötött várakozásukat.

Mielőtt azonban ezt a törvényt az életbe átmenni látnánk, nem lesz érdektelen ezuttal reá mutatni arra, hogy városunkban a gazdálkodás terén mit lehetne társulás útján elérni?

Ha a mostani gazdasági életnyilvánulásokat közelebbről vizsgáljuk, azt vagyunk kénytelen konstatálni, hogy azoknak a ténykedése szorosan ahoz a termelési, vagy tenyésztési ághoz tartja magát, a melynek élén áll, és így nagyobb horderejű és hatékonyabb intézkedések híjával van. Hogy pedig a gazdasági terén ma már nagyobb dolgok is várva várják az intézkedést: az kétségtelen.

Ugyanis:

Városunkban igen sok kis birtokos van, a kinek már tavasszal, és még inkább nyáron már elvetni, illetve élelemre való gabonája nincs. Hogy legyen, elmegy egyesekhez kap gabonát, de egyszersmind legtöbbször lemond ama jogáról, hogy a nyáron általa learatott és elcsépeelt gabonát úgy adhassa el, a mint akarja.

A juhtartás igaz, ez utóbbi években nagyon megkevesbedett, a minek okát egyrészt abban látom, mert a gyapju ára az egész országban lement, — de nálunk ehhez hozzájárult még az a specialis baj is, hogy a gyapjut is egyesek úgy vették meg a gazdától, a hogy akarták, mert itt is megtörtént jóelőre a gyapju eladása.

Nem volt kínálat, de kereslet sem!

A nálunk jelenben actualis szőlő ujtásterén mit látunk? Mindenki saját maga jár el ez ügyben. Így történik aztán az, hogy beültetik a mi szőlőföldünket erdélyi, — érmelléki, — dunántuli talajnak megfelelő faj szőlőkkel, és az, — hogy így külön-külön megrendelve sokkal több kerül, sem mintha többen összeállva nagyobb megrendeléseket eszközölnének.

Czikkemnek nem czélja, minden egyes olyan dologra reá mutatni, a mely most mint egyesek által folytatott eljárás, — ha együttesen intéztetik, — sokkal jobb lesz a gazdák közönségre, de az egész lakosságra is, czélom csupán a fentieknek a felemlítésével az volt, — hogy azok felett és az azzal kapcsolatos dolgokról gondolkozva, — szükségét érezzük mi annak, — hogy érdekeink hatékonyabb megvédése czéljából magunk között gazdasági kört alakítsunk. — Hogy annak mi lenne a feladata? azzal sem szándékom ezuttal foglalkozni, — igen sokat meg fog hozni majd az idő — ez a jó tanácsadó is! — Mindenesetre azonban az a legelső, — hogy az eszme helyességétől áthatottan összeállva azt magok között megbeszélve elsőben is megfelelő helyiséget béreljenek ki és aztán oda szaklapokat, — és könyveket járattva, — egymással találkozással és beszélgetve is érdekeiknek megfelelő egyöntetű eljárásban megállapodhassanak.

Jól tudom azt is, — hogy mint minden ujtásnak, lesznek ennek is ellenmondói. Én azonban bizva a gazdaosztály helyes gondolkodásában, a mely ezt az eszmet előbb vagy utóbb, de mindenesetre győzelemre segíti.

Mert már ma az a jelszó: »a ki nem halad, az marad.«

G. T. J.

Drágasság a piacon.

A mi piacunknak a többek között az is egyik jellemző tulajdonsága, hogy alig lehet rajta valamit kapni, amit pedig kapni lehet, az méreg-drága.

A gabona árak az utóbbi hetek alatt tetemesen aláhanyatlottak, ennek dacára azonban a mi pia-

czunkon csak olyan drága a kenyér, mint a 14—15 frtos buza idején volt.

Zöldséget alig lehet kapni a mi piacunkon, s ha van is, a helyi termék selejtes és kifogas alá eső. A szoboszlói piacon a zöldséggel a vidékiek csinálnak jó vásárt, dacára annak, hogy semmivel sincsen a zöldség termelésre alkalmasabb földjük, mint nekünk.

A zsír és a szalonna nálunk mindig drágább, mint pl. Debreczenben, úgy, hogy a nagyobb háztartások szükségleteit ajánlatosabb Debreczenben beszerezni, mert ez illető még az utiköltségen felül is nyer Debreczenben való vásárlás által.

Mind ezek azt mutatják, hogy nálunk ezen a terén nincsen egészséges és kifejlődött verseny, s hogy a piaci árak hullámzása verseny hiányában az elárúsítók önkényétől van függővé téve.

Aki a mi viszonyaink között a piacról él, az drágán kénytelen megfizetni az igen gyakran selejtes árut, s annak van kitéve, hogy drága pénzt rosszat és keveset kap.

És ez így is lesz mindaddig, míg a város forgalma szembetűnőleg meg nem élénkül.

Ha nincs vevő, nincsen termelési kedv sem.

A lakosság legnagyobb része úgy gondolkozik, hogy minek termeljen p. zöldséget, gyümölcsöt, mikor úgy sem tudja eladni.

Az elmaradottság ez okból aztán oly nagy mérvű, hogy még a helyszükséglet fedezésére megkivántató e fele árukat sem lehet feltalálni a piacon, hanem drága pénzen a derecskei és más vidéki elárúsítóktól vásároljuk azokat meg.

Szóval a mi piacunk drága, s az is marad mindaddig, míg a város forgalmát és élénkségét fokoznunk nem sikerül.

A tüdőgümőkór.

Irta: Dr. Hetényi Lipót.

E szerint tehát az előcsarnok alapjának átmérői 5—7 és illetve 3—5 mmeterrel nagyobbak mint az ornyílások átmérői nagysága, ami a körlevegő tisztítása szempontjából nagyfotosságu tényezőnek lesz tekintendő.

A három oldalfallal bíró előcsarnok egy-egy falának területi nagysága 3—3 négyszög c. m. és így egy egész előcsarnok falainak területi nagysága 9 n. sz. c. m., miután pedig két előcsarnok van, 18 n. sz. c. m. lesz e falak nyákhártyájának összes területi nagysága.

Egy előcsarnok ürterületi nagysága 5.5, a kettőé 11 k. c. m., amidőn tehát a két előcsarnokba 11 k. cm. levegő fér meg, e levegő mennyiség csak az előcsarnokban már 18 q. cm. nyákhártya felülettel fog érintkezni, nem is számítva az előcsarnok bemeneti nyílásánál levő rostélyzatot, melynek szőrszála, az egész előcsarnok belfalain levő szőrökkel együtt, a benyomuló levegőt részre osztják azért, hogy ez által a szőrszálak a levegő tisztáltságait magukra felfedhessék.

Fisch Albert

gazdasági gépek gyári raktára és terményüzlete H.-Szoboszlón, Gátoldal, F. Tóth Károly úr házában, Ornstein Dezső ur mellett.

Mindennemű gazdasági gépek jutányos áron, előnyös feltételek mellett kaphatók.

Termények a legmagasabb napi áron vétetnek.

A légtisztító üregek és ezek nyákhártyája felületeinek nagyságát azon oknál fogva tartjuk szükségesnek kiemelni, hogy megtudhassuk: mily nagy nyákhártya felületekkel érintkezik utjában azon fél liter vagy 500 k. c. m. levegő, mit egy lélegzetvétellel tüdőnkbe szoktuk szívni, mert ebből megtudhatjuk majd azt is, hogy általában érintkezhetik, és érintkezik-e a beszítt egész 500 k. c. m. levegő minden része a légutak nyákhártya felületével, és lehetséges-e az, hogy ezen levegőmennyiség a légutakban képes leendő nemcsak megmelegedni, hanem ezen felül a netán benne foglalt idegen fertőző alkatrészekről is megtisztulni.

Az előcsarnok nyákhártyája alatt mindenütt apró mirigyek vannak elhelyezve, melyekből egyes apró szőrszálak emelkednek ki olyképen, hogy az előcsarnok alsó párkányzatától felfelé haladva, a szőrszálak mindinkább vékonyodnak, finomabbak lesznek és ritkulnak.

Az orrüreg.

A tulajdonképeni orrüregnek már említett bemeneti nyílása 18 m. m. hosszú és 6 m. m. széles, és így a bemeneti nyílás egy 12 m. m. átmérőjű kör nagyságának felel meg.

Az orrüreg kimeneti nyílásai a choanak vagy aperturæ meatus narium posteriores, ezek hossza, közép számítással, felnőtt embernél, 29,8, szélessége pedig 15,5 m. m. és így tulajdonképeni nagyságuk 22,6 átmérőjű körnek felel meg. [Zuckerlandl I 117.]

Összehasonlítva a külső, középső és hátsó lornnyílásokat, láthatjuk hogy a külső orrnyílások 10, a középsők 12 és a hátsók már 22,6 m. m. átmérőjű kör nagyságának felelnek meg. Ez nem véletlen eset, hanem a hőcs teremtő számításán alapuló alkotása azért, mert a légyvetelő orrnyílásokon keresztül vonuló küllevegő megmelegedés által nagyobb ürterületet foglalván el, nagyobb, tágabb nyílásokra is lesz szüksége, hogy ugyanannyi idő alatt fennakadás nélkül áthaladhasson a hátsó orrnyílásokon is.

Hyrtl topographiája I. r. 298. lapján említi, hogy a choanak a csontvázon hosszukás négyszöglet képeznek, míg élő embernél ezek az őket vastagon bevonó nyákhártya által ovalis alakot nyernek.

Az orrüreg az orr előcsarnokánál sokszorosan tágabb, mintegy 5-6-szor akkora, több-kevésbé háromszög alakú, melynek belső vagyis vázszála függélyes, külső oldalfala pedig kifelé és felfelé domborulatot mutat. A két orrüreg egymás mellett természetes és rendes helyzetében egy egyenszárú háromszög alakját mutatja, melynek alapja alul, csúcsa felül látható, oldalfalai pedig kifelé és felfelé irányítva.

Ha csak egy orrüreget veszünk figyelembe, úgy ennek alakját csúcsával felfelé álló derékszögű háromszögnek kell tekintenünk.

T Á R C Z A.

B . . . i f ü r d ő 1898. július 13.

Kedves Szerkesztő Ur!

Sok sirás és ékesszólással végre sikerült papának a szívet meglágyítanom s ma ime már egy hét óta a b . . . i f ü r d ő b e n v a g y o k , m é g p e d i g a p a p a k i s e r e l t e v e l , m e r t a m a m á n a k v a r a t l a n u l e g b e t e g n a g y e n i a p o l a s a r a k e l l e t t u t a z n i a — i g y a z t á n b e v a l t a v a a z o n i g e r e t e m e t , h o g y k e d v e s s z e r k e s z t ő u r n a k f ü r d ő i e l m e n y e m e t m e g i r o m é s p e d i g a z é r t c s a k m a , m e r t e d d i g e l m é n y e m m é g n e m v o l t , m i n t h o g y a z e s ő f o l y t o n e s i k s e z t a k i s f ü r d ő t , m e l y e t k é p z e l e t e m e l ő r e i s k i s p a r a d i s o m n a k f e s t e t t , m e l y b e n s o k h o z z á m h a s o n i ó k i s E v a A d á m j a t f ö l l e l i — m a i g u n a l o m v ö l g y é n e k , t a l á l t a m . A t e g n a p e s t i e l e m é n y e k r e v i s z a g o n d o l v a v a l ő b b i n p a r a d i s o m n a k t a l á l o m e f ü r d ő t — m é g p e d i g a z ő s i p a r a d i s o m n a l s o k k a l j o b b a n b e r e n d e z t e t t e k .

Kezdem a dolgok sorrendjén: megerkezésünk után vésorára gyűltünk a nagy terembe s a régi vendégek kitüntető szíves fogadásában részesítettek s az Adám jelöltek közt nem egy érdekes halvány arcza s méltó ábrándos tekintetű fiatal embert fedeztem fel. Asztalhoz ülve, azonban — ábrándjainnak vége lett, mert az ethordó mindenik elé egy köcsög aludtejet tett . . . brr . . . aludtej! Mit várhatni az aludtejező gavalléroktól? Történelmünk nagy

A két orrüreg nem egyenlő nagyságú azért, mert a kettő közötti válaszfal sem egyenesen függélyes, hanem az rendszerént kisebb-nagyobb dudorzatokat és görbületeket mutat.

Az orrüreg belső ürterületi nagysága Braune és Clasen mérései szerint a jobb oldalon 13,0, a baloldalon 17,5, és így a két üreg együttes nagysága 30,5 kcm térnek felel meg (Schwalbe 66.) Krause-Mihalkovics a jobboldali üreg nagyságát 15,7, a baloldalaét 18,5 és így együtt 34,2 kcm. nagyságúnak találta, ennyi tehát azon levegőmennyiség mely a két orrüregben együttesen megfér.

Ugyancsak Krause M. (86.) szerint a felnőtt ember orrürege 63 mm. magas, 32 mm. széles és 40 mm. hosszú, és így falainak területi nagysága 55 négyszög cm. A 34,2 kcm. levegő tehát, mely az orrüregben megfér, 55 négyszög cm. felületi nyákhártyával érintkezik, vagy is inkább csak érintkeznék, ha az emberi testet hőcsen alkotó teremtő ezen 55 négyszög cm. területi nagyságot nem keveselte volna, és légtisztítás szempontjából is nem alkalmazott volna az orrüregbe oly segéd-eszközöket, melyek a tisztítandó körlevegő érintkezési területét nagyobbítani is képesek.

Hogy e terület légmelegítés és légtisztítás szempontjából is nagyobb legyen, lettek az orrüregben levő u. n. orrkagylók alkotva, melyek felületével az orrüreg belső nyákhártya felülete is tetemesen nagyobbodik, miáltal az orrüregben az orrkagylók felületén is végig vonuló levegő mennyiség könnyebben megmelegszik, és idegen fertőző alkatrészeitől gyorsabban meg is tisztul.

Az orrkagylók.

Az orrkagylók az orrüregekben elhelyezett, nyákhártyával erősen bevonot, három, vagy néha négy, rendszerint vízszintesen és olyképen egymás fölé helyezett hosszukás, több-kevésbé átetsző, vékony csontocskák, a melyek egyik hosszszélükkel az orrüreg külső oldalára vannak erősítve, míg másik, kissé felfelé görbített szélük az orrüreg belsejében teljesen szabadon áll.

Arról, hogy az orrkagylók a tiszta csengőhang képzésére is szükségesek, nem kívánunk szólnani.

Az alsó orrkagyló legnagyobb, míg az e fellet állók felfelé mindinkább kisebbednek. Az orrkagylók alatt képződnek az u. n. alsó, közép és felső orrjáratok.

Az alsó orrkagyló nyákhártyával bevonot kossza 2,5-4,9 mm szélessége pedig 0,5-1,6 mm. (Zuckerlandl 54.) Onodi ugyan e méreteket 2,5-4,0 és 0,5-1,6 mm.-nek találta.

Számításunk szerint e kagyló ugy felső mint alsó együttes területi nagysága 7,4 négyszög cm.-nek felel meg, a valóságos területi nagyság azonban ennél jóval nagyobb szokott lenni már csak azért is, mert a kagylók nyákhártya felülete mélyedésekkel és emelkedésekkel van ellátva. (Z 56.)

alakjai, kik a harezmezőn babérokat arattak s kik között a csaták multán nem egy a szerelmes vadgalambnál is lágyabban tudott bugni — bizonyára nem aludtejeztek!

Sejtelnem nem esalt — az aludtejvitezek e gyűlölt esemény után felső kabátjukat kérték s abba behuzódva, már 9 órákor aludni mentek. Így telt időnk tegnap estig, amikor is vésora idején egy uri társaság érkezett, s az aludtejesek között helyet foglalván, látható jó étvágyal élvezte végig az étlap pecsenyés oldalát. — Társalgás közben a társaság egyik tagja felemlítette, hogy a nagykörösi pompás cigánybunda van a f ü r d ő b e n , m i r e á l t a l á n o s v i t a t á r g y á v á l e t t a z o n k é r d é s , h o g y t e k i n t e t t e l a N a g y k ö r ö s - K e c s e m é t k ö z t i e l l e n t e t e s á l l a p o t r a , v a j o n e l h u z n á - e a n a g y k ö r ö s i c i g á n y a z t a n ő t á t , m e l y u g y k e z d ő d i k , h o g y m e g k o n d u l t a k e c s e m é t i ö r e g t o r o n y n a g y h a r a n g j a . A v i t a n a k a c i g á n y v e t e l t v e g e t a z z a l , h o g y a t e r a s z e l é s o r a k o z t a k s r á h u z t á k a v i t á s n ő t á t — o l y g y ö n y ö r ű e n , m i n t m é g s o h a s e m h a l l o t t a m .

Az eredmény pompás lett: az aludtejesek elvonnultak s az ujonnan érkezett társaság rövidesen hozánk csatlakozva, huzatta a szebbnél-szebb nőtákat — miközben az arany fényben világító acetilín egy nagyot pislakol s a társaság sötétben maradt — — — a cigány ijedében elhallgatott, — a férfiak eljeneztek az épen jelenlevő acetilín mérnököt — a pin-czerek gyertya után kapkodtak, de nem találtak s

A közép, felső és az esetleges negyedik orrkagyló területi nagyságát együtt ugyanannyira véve, lesz az orrüreg belső területi nagysága:

- 1. az oldalfalaké 55,0 négyszög cm
- 2. az alsó orrkagylóé 7,4
- 3. a közép és f. orrkagylóé 7,4

Összesen 69,8 négyszög cm.

És miután két orrüreg van, mindkettőnek együttes területi nagysága kerek 140 négyszög cm., ennyi tehát azon terület nagyság, mely az orrüregekben a levegővel való érintkezésre, ennek megmelegítésére és megtisztítására szolgál.

(Folyt. köv.)

H I R E K.

Időjárás.

A központi meteorologiai intézet jelentése szerint a héten meleg, szeles időjárás várható kevés esővel.

— **Személyi hírek.** Lengyel Imre kir. táblai bíró Gerstner Miksa kir. albiró és Körner Béla gőzmalmi igazgató a héten f ü r d ő i t a r t ó z k o d á s u k r ó l h a z a é r - k e z t e k .

— **A beteg főjegyző.** Szivos Géza főjegyző — amint örömmel értesülünk — jobban van. Orvosai konstatalták, hogy a nála már regebben fellépett hashártyalob muló felben van. A súlyos betegség azonban nagyon megviselte a főjegyzőt, úgy hogy gyógyulás után hosszabb üdülésre lesz szüksége.

— **Az iskolák e hó végén** és a jövő hónap elején megkezdődnek. Figyelmeztetjük a szülőket, hogy tanköteles gyermekeiket pontosan irassák be, illetve járassák fel az iskolákba, mert ellenkező esetben a törvény teljes szigorával fognak büntetettü.

A polgári iskola ügyére vonatkozólag eddig még semmi újabb hír sem érkezett a minisztériumtól. A hatóság azonban minden nap várja a miniszter értesítését, mert most fog eldőlni, hogy szeptemberben megnyílik e a polgáriiskola ötödik osztálya.

— **A peronospóra** nagyon elhatalmasodott különösen a tavasz folyamán hiányosan permetezett szőlőkön. Ajánljuk a szőlőbirtokosoknak, hogy e hó folyamán is gondosan permetezzenek, mert ellenkező esetben elvesz a jövő évi termés is. Most 100 liter vízhez 3 kiló rézgaliczot kell alkalmazni.

— **A vadászársaság** ma d. e. 10 órákor gyűlést tart a tűzoltó őrtanya helyiségében.

— **Betöréses lopás.** Balla Lidia és Agárdi Róza rovott multu csavargó leányok f. hó 4 én éjjel az ablakon keresztül betörték Weisz Samuel helybeli kereskedő lakásába, s onnan 3 párnát és egy lepedőt jelvittek. Toth Mihály rendőrbiztos a nyomozatot megindítván, a tetteseket minel hamarabb kézrekerítette, akik már át is lettek adva a fenytítő bíróságnak.

mi leányok — — — boszankodtunk, hogy valaki gyufát gyujtott!!

Az acetilín újból fellángolt, de szegényletében valamivel halványabb fényvel égett mint előbb, — úgy járt mint a második szerelemről mondják, hogy annak tüze soha sem oly csillogó, mint az első volt, mert már van va'ami takargatni valója.

A mulatság tovább folyt — mi leányok letárgyaltuk a gyufát s haragunkban elhatároztuk, hogy a gyufa az emberiség megrontója — ezer meg ezer embernek tönkre tette boldogságát — különféle módon — el is kellene valahogy a földszinéről törölni s mindenütt acetilínrel kellene világítani, mert az a legkedvesebb világító szer!

A mulatság mind szélesebb méréveket kezdett öltetni — nemsokára tánczra perdültünk s talán még most is járnánk, ha az acetilín egyszer csak megint el nem aludt volna s most oly alaposan, hogy többé fel sem lehetett gyujtani, pedig a papa ugyancsak gyujtogatta azokat a csunya gyufákat — — — többé nem is megyek vele a f ü r d ő b e — a m a m a s o k k a l j o b b , m e r t n i n c s t e l e a z e b e m i n d i g g y u f a v a l m i n t a p a n á k .

A társaság egyik előkelő tagja kérésünkre az acetilín mérnököt kitüntetésre fogja ajánlani s ezen alkalomból legközelebb ismét nagy mulatság lesz — aludtejesek kizárásával, a mely után újból fel fogom keresni kedves szerkesztő urat soraimmal.

Addig is ég önnel. **Mariska.**
U. i. Ajánlja kérem kedves szerkesztő ur becses lapjában az acetilint!!

— **Esküvő.** Grósz Nagy Lajos helybeli fiatal kereskedő, a köztisztviselőben álló Grósz család egyik tagja kedden tartotta esküvőjét Fischbein Róza kisleányával. Az esküvőn s az ezt követő vacsorán díszes közönség vett részt, amely a család nagyszámú jóbarátjaiból és ismerőseiből állott. A jókedvű mulatságnak világos reggel lett vége. Hosszu boldog életet kívánunk a fiatal párnak.

— **A szárazság** nagy az egész határon, kivéve a kötelei határreszt, a hol a hét elején igen jó eső volt. A tengeri és általában mindenféle kapás növény kezd szenvedni a szárazság miatt, úgy, hogy ha hamarjában eső nem lesz — tengeri termésre alig lehet kilátás. A nagy szárazság ide-stova kezd hátráltatni a nyári földmunkákat is, mert szántani nem lehet. Hisszük azonban, hogy a nyári vásár szokás szerint most is hoz egy kis esőt.

— **A hegyközségek** alapszabályainak visszaérkezését nagyon várja a közönség. Érthetetlen, hogy hol késnek ezek az alapszabályok ilyen hosszú ideig.

— **Lajos napja** évfordulóját az idén is megünnepeli városunk közönsége. A függetlenségi olvasókör e tárgyban ma délelőtt értekezletet tart.

— **Műkedvelő előadás.** A helybeli műkedvelő társaság ma este a Pavillon nagytermében zártkörű táncvizsgálommal egybekötött műkedvelő előadást rendez. Kezdeté 8 órakor. Belépti díj: I-ső hely 70 kr., II-ik hely 60 kr. Állóhely 50 kr. Karzat 20 kr. Gyermekek 35 kr. Jegyek a karzat kivételével a táncmulatságra is érvényesek. A tiszta jövedelem iskolai célra fog fordíttatni. Jegyek előre valthatók Körner Béla úr üzletében és vasárnap d. u. 2 óratól a pénztárnál.

Adatik: Liliomfi.

Eredeti énekes vigjáték 4 felvonásban. Irta: Szigligeti Ede. Rendező: Muih Dániel úr.

S z e m é l y e k :

- Szilvai Tódor professor — — — Berea Mihály ur.
- Mariska gyámleánya — — — Kiss Ilonka k. a.
- Camilla nevelőnő — — — Muih Dánielné.
- Liliomfi) színészek — — — Kaldi Imre ur.
- Szellemfi) — — — Kaldi Janos ur.
- Svarcz pesti fogadós — — — Beres Lajos ur.
- Adolf fia — — — — — Nagy Gábor ur.
- Kányai fogadós Telegden — — — Muih Dániel ur.
- Erzsi leánya — — — — — Szekely Erzsike k. a.
- Gyuri pinczér — — — — — Agárdi Gyula ur.
- Szomszédasszony — — — — — Székely Lidike k. a.
- Cseléd Kányainál — — — — — Székely Mariska k. a.

Vendégek.

Történik az első felvonás Kolozsivart, a második és harmadik Telegden.

— **Reklamáció.** Roth Ignac helybeli kocsmáros egy előzőleg közölt híriünk folytán annak kijelentésére kert fel bennünket, hogy az ő kocsmája egyike a legtisztességesebb italnérsi helyiségeknek, mert ott soha semmiféle zene-bona nem történik. A kérelemnek ezennel eleget teszünk, óhajtvá, hogy a rendőrség is hasonló meggyőződésben legyen.

— **A cséplési munkálatok** javában folynak az egész határon. Az eredmény most már tisztán megítélhető, amennyiben a termés holdanként átlag 7—8 m. mázsára tehető.

— **A ki a biczikivel versenyt fut.** Kovács Sándor gőzmalmi főmolnár a héten kerékpáron jött haza Kovács Gyula polgármester tanyájáról. Ugyanakkor az ott működő cséplőgép fűtője is jött vele gyalogosan és pedig oly eredménnyel, hogy — folyton futva a kerékpározó mellett, — egyszerre értek haza. Megjegyzendő, hogy a főmolnár jó bicziklista.

— **Hirdetéseinkre felhívjuk olvasóink szives figyelmét.**

— **Elgazolta a vonat.** Lisztes Janos 12 éves fiú, a 103. sz. vasutóról cseledjét, f. hó 3-án a Debreczenből jövő egy órai személyvonat elgazolta. Az eset úgy történt, hogy a fiú beteg lefeküdt a sinek közé, egy talpa mélyedésébe. A vonatvezető látta ugyan a sinek közt fekvő alakot, de a vonatot már nem tudta megállítani. A gyermek súlyos sérüléseket szenvedett, s most szülői lakásán ápolják. Pénztáros István rendőrkapitány nyomban kihallgatta a sérültet, s azután haza szállította szülői lakására.

— **Tűzek.** Folyó hó 4-én csütörtökön két tüzeset történt a városban. Délelőtt 10—11 óra között VI. t. 478. sz. a. lakosnak gyuladt fel egy csomó szalmája. A tűz keletkezési okát kideríteni nem lehetett. Délután 3 óra körül ismét tűz támadt, az pedig ifju Kürti Bálint VI. tized 347. sz. a. lakosnak az

udvarán. Ez a tűz igen veszedelmes merveket öltött, mert pár perc alatt Kürti Bálintnak 3 kazal szalmája állott lángokban. A tűz elharapózott a szomszédos udvarra is, ahol özv. Lengyel Jánosnének egy csomó szalmája egy kis ólja égett le. A tüzlőtök esti 6 óráig dolgoztak a tűz oltásán. A tűz keletkezési okát itt sem lehetett kideríteni, valószínű azonban, hogy a tűz mindkét helyen gondatlanságból keletkezett.

Vidéki hírek.

— **Országos vásár Debreczenben.** A debreczeni országos vásár f. hó 8-án holnap kezdődik meg és 10 napig tart. A héten az u. n. elővásár tartatik meg, azután pedig az állatvásárok. A tulajdonképeni kirakodó vásár f. hó 14-én kezdődik.

— **Gyilkosság Debreczenben.** A héten hétfőn este, Benka János debreczeni bordélyházában három rovvott multu csavargó tért be mulatni, akik a mulatság végén a fizetés miatt szóváltásba keveredtek Benkával. A három csavargó kicsalta Benkát az utcára, s ott az előre elkészített botokkal addigütötték, míg nem a szerencsétlen ember szörnyet halt. A Benkával vadházasságban élt Nagy Istvánné a vérengzés káltára megőrült, úgy, hogy bekellett szállítani a városi kórház megfigyelő osztályába. A rendőrség még azon éjjel letartóztatta a tetteseket, a kik beismerték, hogy a gyilkosságot hosszuból követték el, mert Benka rendőr korában megverte őket. A meggyilkolt Benkát itt nálunk is sokan ismerték. Ó volt az, aki a várostól megakarta venni a Békás kocsmát.

— **A debreczeni csata évfordulóját** f. hó 2-án is díszesen megünnepelte Debreczen város hazafias közönsége. Az ünnepély, melynek műsora a városi dalárda énekszámaiból, szavaltatokból és hazafias beszédekéből volt összeállítva — a honvéd sirmál kezdődött és a kollégium előtti emlékkertben nyert befejezést. Az ünnepélyen rendkívül nagyszámú közönség vett részt.

— **Világító kut Nádudvaron.** A nádudvariak ártézi kut furás alkalmával olyan forrásra bukkantak, amelynek rendkívül bő gáztartalma van. A nádudvariak most nagy gyönyörűségüket találják az új világító kutban.

— **Vásár B-Uj-faluban.** Folyó hó 10 és 11-ik napján B-Ujfaluban országos marha és kirakodó vásár tartatik.

— **Tűz Földesen.** A héten nagy tűz volt Földesen, amely három lakóházat és több melleképületet hamvasztott el.

— **A debreczeni színház új primadonnája.** Komjáthy János, a debreczeni színház igazgatója közelebb szerződtette Leopold Francziska énekesnőt, a ki a pécsi színháznál az előző évek alatt szép sikert aratott.

— **A főispán Nádudvaron** Gróf Dégenfeld József főispán a héten vizsgálta meg Nádudvaron a fészol-gabirói hivatal ügy és pénzkezelését. A vizsgálat során minden rendben találtatott.

INNEN-ONNAN.

— **Éhség és szomjuság.** Csaknem minden ember tudja, hogy a szomjuságot elviselni sokkal kínosabb, mint az éhséget. Ezt bizonyítja számos kísérlet. Étel és ital nélkül átlag hat-hét napig bírja ki az ember az életet; ha pedig valami folyékony anyagot fogyaszt, ha mindjárt csak víz is az, úgy elérhet harminc, sőt némeylek szerint negyven napig is. Ez a jelenség teljesen megegyezik azzal a természetvizsgálatok által már megállapított tényvel, hogy az emberi s általában az állati szervezet nagyobbreszt vízből áll, mert a víz az emberi testnek körülbelül 63 százaléka. Az állati test létrehozásához és fenntartásához tehát első sorban víz szükséges. A galambokon tett kísérletek alkalmával kint, hogy ezek az éhséget tíz-tizenkét napig is kitartották, víz nélkül azonban négy-öt napnál tovább nem maradnak életben. Más kísérletek pedig azt bizonyítják, hogyha a normális vízmenyiség 22 százalékát elvonják, elpusztul a galamb, s a rosszulét jelei már 11 százaléknál víz elvonása után mutatkoznak. Egészen másképp áll a dolog a növényeknél. Félíg elszáradt és elrothadt növény is visszanyeri életerejét, ha megfelelő vízmennyiséghez jut. A bacillusok még teljesen kiszáradva is megtartják életképességüket.

Ferike: Anyácska adhatok a Pistikének egy ki almát?

Mama: Hiszen nem tud ragni, még nincsenek fogai.

Ferike: Nem baj, odaadom neki az éjjeli szekrényről a te fogaidat.

Közzgazdaság.

A rozs mint takarmány.

Kalászos növényeink között a rozs annyiban bir nagyobb jelentőséggel a buza felett, hogy azt nem csak liszt készítésre használhatjuk fel, hanem értékesíthetjük kitünő takarmány gyanánt is. A rozs, mint ilyen, kiváló jelentőséggel bir oly viszonyok között, hol az állattenyésztés jórészt istállózásra van alapítva. Az istállón tartott állatok takarmányozásánál ugyanis igen gyakran merülnek fel nehézségek a takarmányozás helyes keresztülvitele tárgyában; s különösen az őszi és kora tavaszi hónapok azok, melyek bekövetkezte nem egyszer aggodalommal tölti el a gazdákat az iránt, hogy tejelő marhainak tejelő képességét hogyan tarthassa fenn. A rozs van hivatva e tekintetben segítséget nyújtani; sőt nem nagyitunk, ha azt mondjuk, hogy rozs nélkül korai zöldsakarmány nem is igen létezhetik. Takarmány-rozs gyanánt u különböző fajok közül legmegfelelőbbnek mondható a Szt.-Iván-rozs, mely a többi takarmány-rozsszal szemben azon előnnyel is bir, hogy korai nyári vetés mellett már azon őszen is használható, a mely a vetés évére esik s ezen kívül a vetést követő évben elég jó magtermést is adhat.

A szt.-Iván-rozs a talaj iránt nem négy igényű, termelhető az barnály talajon, de különösen jó termést ad a könnyebb minőségű homokos vályog talajon. Ilyen talajon többnyire zöld ugar után következik, melyet istállótrágyába, vagy meg helyesebben nitrogén és foszforsav tartalmu műtrágyával trágyázuk meg. Számos kísérletet bizonyítja, hogy ily trágyának alkalmazása a termés mennyiségben óriási kat. holdanként 30—60 cm. többletet idezett elő, — Vetése június derekától szeptember derekáraig eszközölhető; és pedig legkelyesebben 12 cm. sortávolságra, kat. holdanként 115 liter mag felhasználásával vagy esetleg szórva 140 liter megalkalmazásával.

Ha a vetés június derekán történt, akkor szeptember hó vége felé, vagy október hó elején már bő kaszállást nyerünk; ugyanez a vetés április hó folyamán még egyszer használható, sőt július hóban ha az időjárás kedvezett neki, még magra is aratható. Utóbbi eredmény elérésére kívánatos lesz kora tavasszal mintegy 35—40 kg. chilisaletromot elszórni fejtrágyaként, s azt alaboronálni.

Ha pedig a vetés szeptember hó folyamán történnek, akkor április hó elején nyerjük az első kaszállást, a melynek befejeztével a Szt.-Iván rozs még magnyerésre szolgáló sarjuhajtásokat nevel.

Nagy könnyűségére szolgál a Szt.-Iván rozs termelése tekintetében a gazdának is, hogy tenyész ideje alatt ápolási munkálatra nem szorul. Elvetésétől letakarításig semmi gondunk sincs vele. Nem akarjuk azonban ezzel azt mondani, hogy az ápolási munkát egyáltalán nem türt, sőt ellenkezőleg, ha a szeptember hóban lekaszált Szt.-Iván rozst kora tavasszal megfogaszoljuk, az csak előnyére válhat, feltevé azt, hogy a talaj nem túlságosan homokos.

A szt.-Iván rozs letakarításával késlekedni nem szabad, mert elfasulhat, megkeményedhetik, már pedig az ily elfasult takarmányt az állatok nem szeretik.

Termés eredményül kat. holdanként 130—160 q zöldsakarmányra számíthatunk.

— **Minta szőlőtelep.** Willinger Márton angyaldombi minta szőlőtelepén (Zomba Tolna-megye) nagyban folynak az előkészületek az őszi oltványelárusításra. Ezen a minden tekintetben nagy gonddal berendezett szőlőtelepen az idén több mint 1.000.000 fajtiszta, bor és csemegezőlő oltványt termelnek. A telepnek egyik fő érdeme az, hogy rendkívül nagy gond fordítottatik a fajtisztaság megővésére, úgy, hogy onnan mindenki nyugodt lelekkel vásárolhat, mert azt kap, a mit venni akar. Ismételtten ajánljuk ezt a mintatelepet a közönség és szőlősgazdáink figyelmébe.

Ingatlanok forgalma.

H.-Szoboszlón.

1. Karika Károly és neje veszik Végh Erzsébet keringőbéli szántó illetőségét 200 frtéért.
2. Nadinszki Mihály és neje veszik Kaszás Sándor és neje házas udvarát 250 frtéért.
3. Farkas Erzsébet Kereki Mihályné átveszi Cseke Sára özv. Farkas Mihályné ingatlanait 300 frtéért.
4. Moré Albert és neje veszik Kovács Géza és neje házas udvarát 300 frtéért.

Piaczi árak.

— 1898. Augusztus 7. —

Buza (tavalyi) mmként	—	—	—
idei	880	—	9
Kétszeres	—	—	8
Rozs	720	—	7.50
Árpa	520	—	5.40
Tengeri	—	—	5.70
Zab	5	—	5.20
Köles	—	—	—

Felelős szerkesztő és lapkiadó-tulajdonos:

F e h é r G á b o r.

925 R.
1898

Hirdetmény.

Hajdúvármegye tűzrendészeti szabályrendelete úgy intézkedik, hogy a város belsőségén kalászos termény, szálás takarmány és szalmának felhalmozása tilos, megengedtetik azonban, hogy mindazok, a kik 5 hold szántóföldnél többel nem bírnak, kalászos terményeiket részletenként behordhatják, s itt elnyomtathatják.

Az 5 kat. holddal s annál több szántófölddel rendelkezők csakis kint nyomtathatnak.

A szérűskert az épületektől távol elkülönítve állítható fel, s ha 200 ölet meghalad, 2 lőerőre 10 szekérnyi, s ha ennél kisebb, 6 szekérnyi takarmány és szalma helyezhető el a szérűskertben.

Ezen szabályok áthágása 300 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

H.-Szoboszló, 1898. Junius hó 14.

Pénztáros István
r. kapitány.

Tüdőbetegségek

(chronikus katarrhusok és tüdősorvadás)

gyógyíthatók

e kitűnő hatású és teljesen ártalmatlan

„Glandulen“ használata által.

Glandulen a legjobb szer bármilyen nemű tüdőbetegségeknek. Bámulatos sikerek régibb és előrehaladottabb tüdőbetegségeknek; bizonyítottan gyógyult betegek és hirneves orvosok által.

Gandulen a legbiztosabb ismert szer, minek segítségével a természet a testben gyógyítja a tüdőbetegségeket. — A szervezet Glandulen hiányával megbetegszik. Glandulen ezélszerű használata fokozza a természetes gyógyulást.

Glandulen nem mesterséges utón előállított vegyi szer melyeknek többnyire nem kiváut kellemetlen mellékhatásai vannak, teljesen ártalmatlan, huzamosabb használatnál is.

Glandulen előállítatik Dr. Hofman utóda által Meerane (i/S) vegyi gyárában egészséges állatoknak tüdőmirigyéből, Tablettákban, kellemes és alkalmas alak bevévésre. Minden egyes tableta tartalmaz 0.25 Glandulen-nek megfelelő 0,05 besűrített mirigyanyagot és 0.20 izjavító tejzúkrót.

Glandulen törvényileg védve és szabadalmazva van utánzatoktól óvakodjék. — Változatlan alakban minden gyógyanyagot tartalmazó Glandulen kapható minden gyógyszerárban: 1 üveg 2 frt 75 kr. (100 db.) és 1 frt 50 kr. (50 db.) — Ott, hol nem kapható, forduljon a főraktárhoz:

Diana gyógyszerár,

Budapest, Károly-körút 5. szám,
hornan kívánatra terjedelmes ismertetés és használata utasítás orvosoknak, valamint betegnek bérmentve küldetnek. (7-10)

„COLUMBIA-DRILL“
Legjobb sorvetőgépek, boronák, szarvasgöcs, répszékek, kultúrmaszerek, mészszórók, daráló, őrlő, szék, szék, szék és mások. Készítők: K. P. K.

Locomobill és gőzmozdonyok készletek. Készítők: K. P. K.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárak
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.
Ahol a legújabb gépek árak mellett nyitnának.

Utólérhetetlen „Stefánia“ Utólérhetetlen

Legújabb ingarendű vetőgép, mindenféle meritő kerék vagy kanál nélkül mindennemű mag vethető a nélkül, hogy a gépen bármiféle változás eszközzése szükséges volna, úgy hegyes mint sík talajon kitűnően megfelel

Ajánlom továbbá általánosan elismert

„Hungaria“ és „Patria“ meritő kerekű vetőgépeimet, ekéket, boronát

és minden bármely más néven nevezendő saját gyártmányú gazdasági gépeimet

Számos elismerő levél, nálam eredetiben megtekinthető.

Részletes árjegyzékkel és árajánlatokkal készséggel szolgállok bérmentve.

Reissenzahn Ant.

gazdasági gépgyár, vas és fémöntőde.

Budapest, VI. Eötvös-utca 38-ik szám.

Tetőcserep.

Bohn-féle „Szabadalmazott biztonság átfedő tetőcserep“ mely minden eddigi tetőcserepet felülmúl, az ki ezen tetőcserepet megismeri, más anyagot tetőfedésre nem használ, mivel ez a legkönnyebb, a legtartósabb, legolcsóbb és vízhatlan, de a mi fő, legolcsóbb.

Könnyű súlya miatt a fedélszék folyton jókarban marad s vízhatlansága végett a fedélszék korhadásnak kitéve nincs.

Vevőinknek cserepeink rendkívüli czélszerűségét készséges felvilágosításokkal bebizonyítjuk s az ország bármely részéről legjobb referentiákkal szolgálhatunk.

Ezen cserepeinkből 15 drb. szükséges egy □-méter befedésére A léczezésnél a léczek körülbelül 35 cmnyire jönnek egy mástól, és azért ezen cserepeink használatánál 50 %-al kevesebb lécz szükséges mint más cserép használatánál.

Árjegyzékkel s rajzzal bárkinek bérmentve szolgálunk.

Kiváló tisztelettel

BOHN M. és TÁRSAI

Nagy-Kikinda.

Állandó raktárunk özv. **Weisz Ignác**né és fia, vadasi faraktárban.